

Prešovský samosprávny kraj

Komisia územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia
zriadená pri Zastupiteľstve Prešovského samosprávneho kraja

ZÁPISNICA č. 29/2026

z 29. zasadnutia Komisie územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia pri Zastupiteľstve PSK konaného dňa 21.09.2026 na Úrade PSK v malej zasadacej miestnosti na 1. poschodí

Zasadnutie sa uskutočnilo na základe pozvánky predsedu Komisie územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia v malej zasadačke Úradu PSK s nasledovným programom:

1. Otvorenie
2. Voľba overovateľa zápisnice a uznesenia
3. Informatívna správa o stave kvality ovzdušia v Prešovskom kraji za rok 2025
4. Program obnovy vodných zdrojov Prešovského kraja
5. Návrh Stratégie rozvoja udržateľného cestovného ruchu v Prešovskom kraji na roky 2027 - 2034
6. Rôzne
7. Záver

1. Otvorenie

Predseda komisie PaedDr. Miroslav Benko, PhD., MBA, LL.M. privítal prítomných a otvoril 29. riadne zasadnutie Komisie územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia. Z komisie boli ospravedlnení členovia Jozef Janiga, Michal Babin, Vladimír Bajaj a Milan Mazurek.

Všetci prítomní boli oboznámení s programom, ktorý bol zaslaný všetkým členom elektronicky.

Program 29. zasadnutia komisie územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia bol jednomyselne schválený.

2. Voľba overovateľa zápisnice a uznesenia

Za overovateľa zápisnice a uznesenia bol zvolený Ondrej Mudry.

3. Informatívna správa o stave kvality ovzdušia v Prešovskom kraji za rok 2025

Predseda komisie odovzdal slovo p. Lejkovi, manažérovi kvality ovzdušia (ďalej „MKO“). Ten, ako každoročne, znovu predkladá výsledky minuloročnej práce, ktorú realizovalo SHMÚ (Slovenský hydrometeorologický ústav) v spolupráci so SAŽP, v rámci projektu LIFE – Zlepšenie kvality ovzdušia.

Dominantným zdrojom znečisťovania ovzdušia je vykurovanie domácností, a to predovšetkým v menších obciach v hornatej časti územia, v ktorých je najvyšší podiel využitia palivového dreva v porovnaní s ostatnými oblasťami kraja. Ďalším zdrojom emisií je cestná doprava.

Na Slovensku sa kvalita ovzdušia monitoruje na 53 automatických monitorovacích staniciach (AMS). V Prešovskom kraji je monitorovaná kvalita ovzdušia na 9 AMS rozdelených podľa typu stanice (dopravné, pozadové, priemyselné) a podľa typu oblasti (mestské, predmestské, vidiecke).

V zóne Prešovský kraj neboli prekročené žiadne limitné ani cieľové hodnoty od roku 2018. V porovnaní s rokom 2024 bol na všetkých AMS zaznamenaný pokles priemerných ročných koncentrácií prachových častíc (ďalej len „PM“) PM_{10} .

Na AMS Gánovce, Humenné a Poprad došlo oproti minulému roku k nárastu koncentrácií NO_2 , zatiaľ čo na AMS Prešov a Bardejov došlo k ich poklesu. Napriek tomu stále platí, že najvyššie koncentrácie NO_2 sú aj naďalej monitorované na dopravnej AMS v Prešove (ulica Armádneho Generála L. Svobodu).

Z predložených údajov vyplýva, že od roku 2018 neboli v kraji prekročené žiadne aktuálne platné limitné ani cieľové hodnoty pre sledované znečisťujúce látky (PM_{10} , $PM_{2,5}$, NO_2 , O_3 a BaP) a v porovnaní s rokom 2024 došlo na všetkých staniciach k poklesu ročných koncentrácií prachových častíc PM_{10} . Najzaťaženejšou lokalitou zostáva dopravná AMS v Prešove, ktorá zaznamenala najvyššie ročné koncentrácie $PM_{2,5}$ ($17 \mu g \cdot m^{-3}$) aj PM_{10} ($25 \mu g \cdot m^{-3}$), pričom z dôvodu nepriaznivých rozptylových podmienok vo februári tu bola denná limitná hodnota PM_{10} prekročená 24-krát. Prešovská stanica zároveň eviduje najvyššiu ročnú koncentráciu NO_2 na Slovensku ($31 \mu g \cdot m^{-3}$), hoci medziročne klesla. Správa zároveň upozorňuje na prísnejšie limity novej smernice EÚ, platnej od 1. januára 2030, ktoré by na základe nameraných hodnôt z roku 2025 nesplnila stanica v Prešove (pri PM_{10} , $PM_{2,5}$, aj NO_2) a stanice v Bardejove, Humennom a Vranove nad Topľou (pri $PM_{2,5}$).

Na základe matematického modelovania boli ako pretrvávajúci problém identifikované lokálne zvýšené hodnoty PM a benzo(a)pyrénu v zimných mesiacoch, a to najmä v obciach okresov Levoča, Vranov nad Topľou, Prešov, Svidník, Sabinov a Stropkov, kde je hlavným zdrojom znečistenia vykurovanie domácností tuhým palivom, čo si vyžaduje cieleňú implementáciu opatrení v rámci Programu na zlepšenie kvality ovzdušia v rizikových obciach.

Ambíciou Akčného plánu nulového znečistenia je dosiahnuť kvalitu ovzdušia podľa odporúčaní WHO do roku 2050. Podľa týchto odporúčaní by ukazovatele pre znečisťujúce látky spĺňali odporúčané koncentrácie len výnimočne. Podrobnejšie informácie o kvalite ovzdušia sú v [Správe o kvalite ovzdušia v SR 2025](#) a v prílohe: [Hodnotenie kvality ovzdušia v zóne Prešovský kraj](#).

Diskusia

P. Fenčák sa opýtal, či namerané hodnoty z mobilnej stanice umiestnenej v jeho regióne bude vo výsledku meraní zaznamenaná. P. Lejko doplnil, že údaje sú zberané len zo staníc s celoročnou prevádzkou. Za mobilné stanice budú výsledky meraní vyhodnotené samostatne.

Návrh na uznesenie:

Komisia územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia pri Zastupiteľstve PSK

A. berie na vedomie

Informatívnu správu o stave kvality ovzdušia v Prešovskom kraji za rok 2025.

B. odporúča Zastupiteľstvu PSK zobrať na vedomie

Informatívnu správu o stave kvality ovzdušia v Prešovskom kraji za rok 2025.

Návrh uznesenia bol schválený jednomyseľne.

4. Program obnovy vodných zdrojov Prešovského kraja

Predkladaný Program obnovy vodných zdrojov Prešovského kraja predstavila p. Haasová. Tento program reaguje na narastajúce dôsledky klimatickej zmeny, ako sú suchá, pokles podzemných vôd a lokálne povodne, ktoré umocnilo dlhodobé a nevhodné využívanie krajiny zamerané na rýchly odtok dažďovej vody. Strategický rámec programu zavádza zásadnú zmenu prístupu, kedy sa zrážková voda prioritne zachytáva a zadržiava priamo v mieste dopadu, čím sa zvyšuje celková klimatická odolnosť regiónu. Tento prístup je v plnom súlade s európskymi environmentálnymi politikami, čo do budúcnosti otvára možnosti pre efektívnejšie financovanie projektov z fondov Európskej únie a iných externých mechanizmov podpory.

Kľúčovým prínosom a koordinačným nástrojom programu je zriadenie Vodnej rady Prešovského kraja, ktorá prepojí samosprávy, štátnu správu, odborníkov, akademickú obec aj verejnosť pri strategickom riadení, projektovaní a monitorovaní vodohospodárskych opatrení. Okrem samotnej rady a jej štatútu, ktoré tvoria prílohy materiálu, program počíta aj so vznikom lokálnych malých vodných rád, vytvorením funkcie Krajského ochrancu vôd, realizáciou pilotných projektov na majetku PSK a systematickou osvetou. Opatrenia presahujú environmentálny rámec, pretože priamo prispievajú k zvýšeniu bezpečnosti územia, ochrane zdrojov pitnej vody a k celkovému rozvoju i zlepšeniu kvality života v kraji.

Diskusia

P. Kaliňák uviedol, že zo zaslaného materiálu je zrejmé, že Vodná rada bude svojou pôsobnosťou a poslaním zasahovať do kompetenčného rámca iných a navrhuje úpravu štatútu vodnej rady. Ďalším problémom je vznik malých vodných rád a toho, podľa akých kritérií budú vznikať a kto bude ich súčasťou, nakoľko to bude zásah do viacerých regiónov podľa územno-právneho členenia. Čo sa týka uvedených nepresností je ďalšou prioritizovanie projektov, nakoľko nie je možné vyberať len projekty spojené s Vodnou radou. Dôležitou otázkou sú eurofondy po roku 2028, kedy nie je isté, či vôbec Rady partnerstva zostanú pod vyššími územnými celkami (ďalej len „VÚC“) a či budú schopné naďalej rozhodovať o projektoch, aj z dôvodu toho, že počet VÚC sa môže zmeniť. Zároveň nie je známe, koľko bude operačných programov a ich tematické zameranie. Čo sa týka pôsobnosti Vodnej rady, odporúča zaoberať sa samotnou tvorbou nového Vodného plánu Slovenska a participovať na jeho tvorbe. Je dôležité sústrediť sa na to, kto budú členovia a zástupcovia samospráv. Ako budú konštituované regionálne integrované územné stratégie po komunálnych voľbách v októbri 2026, akým spôsobom využije SK8 a jednotlivé VÚC svoju vyjednávaciu schopnosť vo vzťahu k výberu projektov a ich tematickej koncentrácii. P. Hajníková uviedla, že k problematike vody sa kraj začal stavať naozaj proaktívne a v ďalšom programovom období PSK plánuje zahrnúť vodozádržné opatrenia. PSK dáva väčšiu prioritu vodozádržným opatreniam, ochrane vodných zdrojov a zásobovaniu pitnou vodou pri príprave IUS PSK 2028-2034. Územná kapitola je podľa aktuálnych informácií z národnej úrovne garantovaná a za odbor boli prioritizované projekty, ktoré budú do konca septembra odoslané na MIRRI.

P. Galandová – upozornila na personálne kvality pochádzajúce z akademickej pôdy, ktoré netreba opomenúť a ich bohaté skúsenosti z výskumu využiť vo svoj prospech a pre dobrú vec. Vznik Vodnej rady je silný nástroj.

P. Didik spomenul svoju dobrú skúsenosť s aplikovaním vodozádržných opatrení do praxe v katastri obce Čirč a apeluje na dôležitosť budovania vodozádržných opatrení všade, kde sa vyskytuje problém s nedostatkom vody a zapojením odborných kapacít.

P. Fenčák z vlastnej skúsenosti povedal, že koordinácia tohto projektu nebude jednoduchá. Zapojením rôznych sektorov a vybraním správnych zástupcov by malo zabezpečiť prístup k správnym a potrebným informáciám a zároveň aj k financiám. Je dôležité zvoliť správny prierez Malých vodných rád a to kto tam bude zastúpený - ako a podľa akých kritérií sa budú voliť. Správne rozhodnutie je dôležité. Ďalej sa opýtal sa na to, že viackrát bola skloňovaná VN Domaša ako náhradný zdroj pitnej vody. Počíta sa s tým, že sa na nej vybuduje úpravňa vody? P. Haasová uviedla, že touto informáciou nedisponujeme a ani v Programe obnovy vody to nie je uvedené.

Návrh na uznesenie:

Komisia územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia pri Zastupiteľstve Prešovského samosprávneho kraja

A. berie na vedomie

Program obnovy vodných zdrojov Prešovského kraja a Štatút Vodnej rady Prešovského kraja.

B. odporúča Zastupiteľstvu PSK schváliť

Program obnovy vodných zdrojov Prešovského kraja a Štatút Vodnej rady Prešovského kraja.

Návrh uznesenia bol schválený za - 10, proti - 0, zdržal sa – 1.

5. Návrh Stratégie rozvoja udržateľného cestovného ruchu v Prešovskom kraji na roky 2027-2035

P. Doba predstavil návrh strategického dokumentu „Stratégia rozvoja udržateľného cestovného ruchu v Prešovskom kraji na roky 2027-2035“ (ďalej len „Stratégia“).

Stratégia premieňa strategické ciele kraja na konkrétne investície a rozvojové projekty pre štyri kľúčové destinácie: Tatry, Spiš, Šariš a Horný Zemplín a 14 subdestinácií. Hlavným dôvodom jej vzniku je potreba reagovať na globálne aj lokálne výzvy, akými sú klimatická zmena, modernizácia infraštruktúry, digitalizácia, ochrana kultúrneho a prírodného dedičstva a znižovanie regionálnych rozdielov. Stojí na pilieroch environmentálnej, ekonomickej a sociálnej udržateľnosti a jej hlavným cieľom je vybudovať konkurencieschopný, odolný a celoročne fungujúci cestovný ruch. Dokument bol vytvorený na základe dát a širokej spolupráce partnerov (samospráv, podnikateľov, odborníkov) a vďaka svojej otvorenej forme bude flexibilne reagovať na nové potreby a vývoj v území. Organizačno-kompetenčný model riadenia cestovného ruchu predpokladá vytvorenie jednej Krajskej rady cestovného ruchu a štyroch Rád pre rozvoj cestovného ruchu v destináciách Tatry, Spiš, Šariš a Horný Zemplín.

Hlavnou víziou cestovného ruchu je chrániť prírodné, kultúrne a historické danosti územia a dominanty kraja. Prešovský kraj má byť uznávanou, zelenou a svetovo konkurencieschopnou destináciou. Cestovný ruch má byť riadený moderne a integrovane - s hlbokým rešpektom k prírodnému a kultúrnemu dedičstvu - s ohľadom na zmenu klímy a v úzkom partnerstve s miestnymi komunitami.

Nikto z prítomných nemal k predkladanému materiálu pripomienky.

Návrh na uznesenie:

Komisia územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia pri Zastupiteľstve Prešovského samosprávneho kraja

A. berie na vedomie

Návrh Stratégie rozvoja udržateľného cestovného ruchu v Prešovskom kraji na roky 2027 – 2034.

B. odporúča Zastupiteľstvu PSK schváliť

Návrh Stratégie rozvoja udržateľného cestovného ruchu v Prešovskom kraji na roky 2027 – 2034.

Návrh uznesenia bol schválený jednomyseľne.

Rôzne

Nikto zo zúčastnených nevyužil tento priestor.

6. Záver

Predseda komisie poďakoval prítomným za účasť na zasadnutiach počas volebného obdobia 2022-2026 a všetkým členom poprial veľa zdravia a úspechov a ukončil 29. zasadnutie komisie.

PaedDr. Miroslav Benko, PhD., MBA, LL.M., predseda komisie, v. r.

Ing. Ondrej Mudry, overovateľ, v. r.

Mgr. Dominika Hajníková, sekretár, v. r.

Zapísala: Ing. Martina Kačurová, v. r.